

CENTRUM BADANIA OPINII SPOŁECZNEJ

SEKRETARIAT
OŚRODEK INFORMACJI

629 - 35 - 69, 628 - 37 - 04
693 - 46 - 92, 625 - 76 - 23

UL. ŻURAWIA 4A, SKR. PT.24
00 - 503 W A R S Z A W A
TELEFAX 629 - 40 - 89

INTERNET

<http://www.cbos.pl>

E-mail: sekretariat@cbos.pl

BS/157/2002

SPOŁECZNE POPARCIE DLA INTEGRACJI POLSKI Z UNIĄ EUROPEJSKĄ

KOMUNIKAT Z BADAŃ

WARSZAWA, WRZESIEŃ 2002

PRZEDRUK MATERIAŁÓW CBOS W CAŁOŚCI LUB W CZĘŚCI ORAZ WYKORZYSTANIE DANYCH EMPIRYCZNYCH
JEST DOZWOLONE WYŁĄCZNIE Z PODANIEM ŹRÓDŁA

W ciągu miesiąca poprzedzającego wrześniowy sondaż¹ nieco zwiększyło się zainteresowanie Polaków uczestnictwem w referendum w sprawie wejścia naszego kraju do Unii Europejskiej. Obecnie udział w głosowaniu zapowiada 72% ankietowanych, w tym 59% deklaruje, że na pewno pójdzie do urn.

Tabela 1

Gdyby w najbliższą niedzielę odbywało się referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, to czy wziął(ęła)by Pan(i) w nim udział?	Deklaracje respondentów według terminów badań						
	III 2002	IV 2002	V 2002	VI 2002	VII 2002	VIII 2002	IX 2002
	w procentach						
Na pewno wziął(ęła)bym w nim udział	51	60	60	58	61	57	59
Raczej wziął(ęła)bym w nim udział	15	14	12	14	12	11	13
Jeszcze nie wiem, czy wziął(ęła)bym w nim udział, trudno powiedzieć	14	14	14	14	12	14	13
Raczej nie wziął(ęła)bym w nim udziału	7	5	5	4	5	5	4
Na pewno nie wziął(ęła)bym w nim udziału	13	7	9	11	10	12	11

Deklaracje udziału w referendum są tym częstsze, im wyższy jest status społeczno-ekonomiczny respondentów. Najliczniej zamierzają stawić się przy urnach osoby z wyższym wykształceniem (92%), badani deklarujący stosunkowo wysokie dochody - powyżej 800 zł *per capita* w rodzinie (88%), a spośród grup społeczno-zawodowych kadra kierownicza i inteligencja (87%), a także pracownicy umysłowi niższego szczebla (86%). Do najczęściej zapowiadających swój udział w głosowaniu należą ponadto uczniowie i studenci (88%).

Wzrostowi zainteresowania uczestnictwem w referendum towarzyszy zwiększenie się społecznego poparcia dla integracji. Za przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej chce opowiedzieć się 70% potencjalnych uczestników referendum akcesyjnego (o 3 punkty więcej niż w ubiegłym miesiącu), a 19% (o 4 punkty mniej niż w sierpniu) zapowiada, że będzie głosować przeciw.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (148) przeprowadzono w dniach 6-9 września 2002 roku na liczącej 1235 osób reprezentatywnej próbie losowo-adresowej dorosłych mieszkańców Polski.

Tabela 2

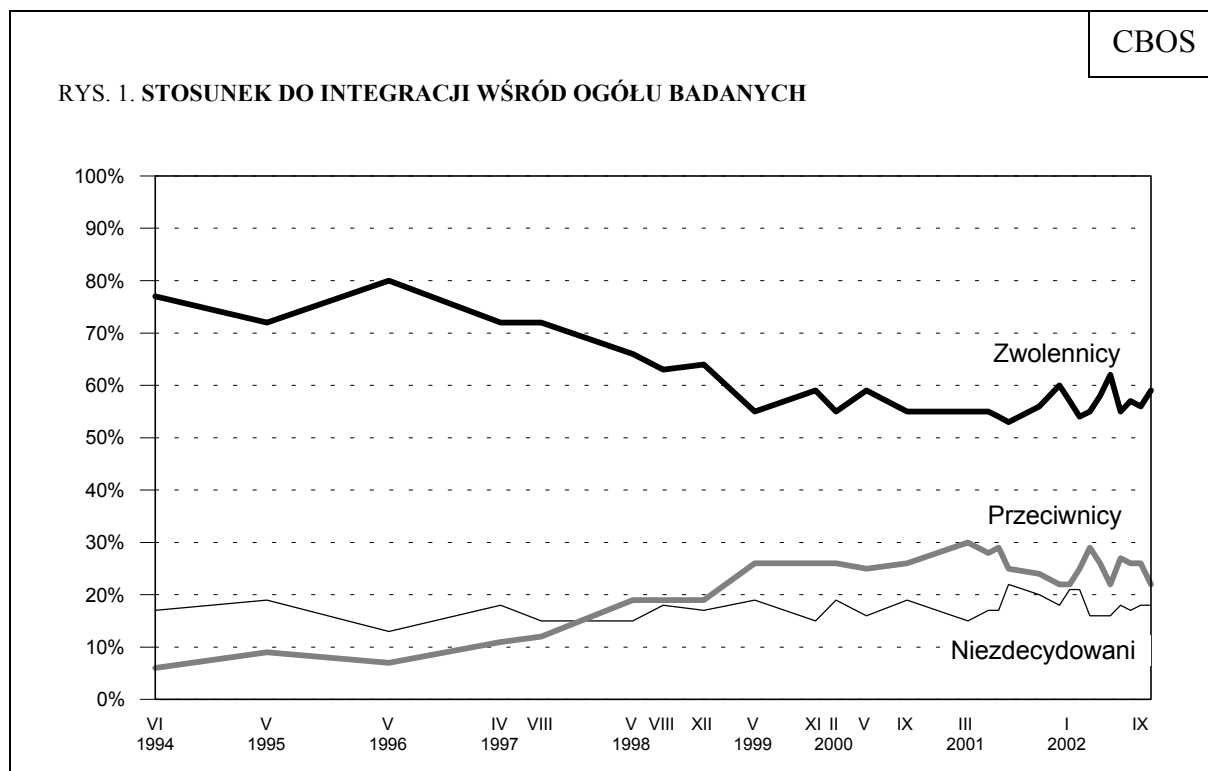
Czy w referendum głosował(a)by Pan(i):	Odpowiedzi osób deklarujących zamiar uczestniczenia w referendum według terminów badań						
	III 2002 (N=702)	IV 2002 (N=777)	V 2002 (N=750)	VI 2002 (N=764)	VII 2002 (N=751)	VIII 2002 (N=659)	IX 2002 (N=897)
	w procentach						
- za przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej	67	66	75	66	69	67	70
- przeciw przystąpieniu Polski do Unii Europejskiej	25	25	19	26	22	23	19
Trudno powiedzieć	8	9	6	8	8	10	11

O stosunek do integracji zapytaliśmy również respondentów niezamierzających brać udziału w referendum oraz tych, którzy jeszcze nie wiedzą, czy pójdą głosować. Są to w znacznej mierze osoby niemające wyrobionej opinii w sprawie integracji (38%), ponadto jest wśród nich nieco więcej jej przeciwników (33%) niż zwolenników (29%). Oznacza to, że w całym społeczeństwie poparcie dla integracji jest niższe niż wśród najbardziej prawdopodobnych uczestników referendum akcesyjnego. Obecnie 59% ogółu ankietowanych (o 3 punkty więcej niż w sierpniu) - niezależnie od tego, czy zamierza wziąć udział w głosowaniu czy też nie - opowiada się za przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej, a 22% (o 4 punkty mniej niż w ubiegłym miesiącu) jest temu przeciwnych.

Tabela 3

Stosunek do integracji wśród ogółu badanych	Wskazania według terminów badań														
	III 2001	V 2001	VI 2001	VII 2001	X 2001	XII 2001	I 2002	II 2002	III 2002	IV 2002	V 2002	VI 2002	VII 2002	VIII 2002	IX 2002
	w procentach														
Zwolennicy	55	55	54	53	56	60	57	54	55	58	62	55	57	56	59
Przeciwnicy	30	28	29	25	24	22	22	25	29	26	22	27	26	26	22
Niezdecydowani	15	17	17	22	20	18	21	21	16	16	16	18	17	18	18

Do grudnia 2001 wszystkim badanym zadawano pytanie: „Gdyby obecnie odbywało się referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, to czy głosował(a)by Pan(i) za przystąpieniem Polski do UE czy przeciw?”

Poparcie dla członkostwa Polski w Unii Europejskiej jest tym większe, im badani są lepiej wykształceni. Do zwolenników integracji zalicza się niespełna połowa osób z wykształceniem podstawowym (47%), ponad połowa z zasadniczym zawodowym (51%), ponad dwie trzecie z wykształceniem średnim (67%) i zdecydowanie najwięcej z wyższym (84%). Cieszy się ona także stosunkowo dużym poparciem wśród osób najlepiej zarabiających - osiągających miesięczne dochody przekraczające 800 zł *per capita* w rodzinie (78%) i deklarujących zadowolenie z własnej sytuacji materialnej (73%). W grupach społeczno-zawodowych za przystąpieniem Polski do Unii Europejskiej najsilniej opowiadają się przedstawiciele kadry kierowniczej i inteligencji (80%). Najbardziej sceptyczni wobec integracji pozostają rolnicy, wśród których sprzeciw wobec członkostwa naszego kraju w tej organizacji jest zdecydowanie częstszy (50%) niż jego aprobata (27%). Stosunek rolników do integracji nie jest miarodajny dla ogółu mieszkańców wsi. Wprawdzie poparcie dla przystąpienia Polski do Unii Europejskiej jest wyższe w miastach niż na wsi, jednak również wśród jej mieszkańców zwolennicy integracji (47%) mają wyraźną przewagę nad przeciwnikami (28%).

Stosunek do integracji różnicuje także wiek badanych: do jej zwolenników zaliczają się najczęściej ludzie młodzi - do 24 roku życia (71%), szczególnie uczniowie i studenci (77%). Relatywnie najmniejszym poparciem cieszy się idea integracji wśród ludzi starszych, mających 65 lat i więcej (47% zwolenników).

Stosunek do przystąpienia Polski do Unii Europejskiej określają również sympatie polityczne badanych. Za integracją częściej opowiadają się osoby o orientacji lewicowej (73%) niż badani deklarujący poglądy centrowe (61%) lub prawicowe (60%); częściej zwolennicy rządu (74%) niż jego przeciwnicy (52%) i osoby obojętne wobec niego (55%). W elektoratach partyjnych jednoznacznie prointegracyjnym nastawieniem wyróżniają się sympatycy PO i SLD. Zwolennicy członkostwa Polski w Unii Europejskiej przeważają ponadto wśród potencjalnych wyborców PiS i PSL. Sympatycy Samoobrony są w tej sprawie stosunkowo najbardziej podzieleni, jednak jest wśród nich nieco więcej zwolenników integracji niż przeciwników. Najbardziej sceptyczni wobec niej pozostają zwolennicy LPR.

Tabela 4

Potencjalne elektoraty partii i ugrupowań politycznych	Stosunek do integracji		
	zwolennicy	przeciwnicy	niezdecydowani
	w procentach		
PO	90	1	9
SLD	86	6	8
PiS	55	26	18
PSL	54	34	12
Samoobrona	43	38	19
LPR	27	42	32

Opracowała
Beata Roguska

A N E K S

Tabela 1. Gdyby w najbliższą niedzielę odbywało się referendum w sprawie przystąpienia Polski do Unii Europejskiej, to czy wziął(ę)by Pan(i) w nim udział? 1 - Na pewno wziął(ę)bym w nim udział; 2 - Raczej wziął(ę)bym w nim udział; 3 - Jeszcze nie wiem, czy wziął(ę)bym w nim udział; 4 - Raczej nie wziął(ę)bym w nim udziału; 5 - Na pewno nie wziął(ę)bym w nim udziału

	(%)						
	1	2	3	4	5	Trudno powiedzieć	Liczba osób
Ogółem	59	13	11	4	11	2	1235
Płeć							
Mężczyźni	65	13	8	2	9	2	590
Kobiety	54	13	13	5	12	3	645
Wiek							
18-24 lat	64	15	9	2	10	1	191
25-34	57	16	13	6	7	1	223
35-44	63	12	11	3	8	2	225
45-54	66	14	6	4	9	2	245
55-64	59	9	11	3	13	6	149
65 lat i więcej	47	13	13	5	19	3	202
Miejsce zamieszkania							
Wieś	54	15	12	4	12	2	450
Miasto do 20 tys.	57	21	9	4	9	1	168
20-100 tys.	66	9	10	3	9	4	228
101-500 tys.	57	11	11	5	14	2	247
501 tys. i więcej mieszk.	72	9	9	3	5	2	142
Wykształcenie							
Podstawowe	44	14	14	4	21	3	325
Zasadnicze zawodowe	55	14	11	8	10	3	328
Średnie	66	15	9	2	6	2	460
Wyższe	86	6	5	0	2	2	121
Grupa społ.-zaw. pracujący							
Kadra kier., inteligencja	77	10	9	1	1	1	73
Prac. umysł. niż. szczebla	72	14	5	2	4	3	105
Pracownicy fiz.- umysł.	55	20	7	7	11	0	110
Robotnicy wykwalifikowani	60	16	9	9	3	2	100
Robotnicy niewykwalifik.	46	20	13	4	14	3	43
Rolnicy	59	13	11	5	13	0	69
Pracujący na własny rach.	72	2	7	7	8	4	53
Bierni zawodowo							
Renciści	50	7	12	4	21	6	132
Emeryci	54	13	13	4	14	2	230
Uczniowie i studenci	73	15	9	0	9	0	94
Bezrobotni	53	17	13	2	12	2	167
Gospodynie domowe i inni	56	9	18	2	12	3	56
Pracuje w:							
inst. państw., publicznej	65	12	7	8	6	1	197
spółce właścicieli							
prywatnych i państwa	67	15	9	2	6	1	95
sekt. pryw. poza rolnict.	63	17	7	4	6	3	194
prywatnym gosp. rolnym	55	11	14	5	15	0	65
Dochody na jedną osobę							
Do 299 zł	48	16	15	5	13	4	152
300-399	53	15	10	5	15	3	100
400-599	58	14	12	4	13	0	214
600-800	64	11	8	3	11	3	205
Powyżej 800 zł	78	10	6	0	4	1	140
Ocena własnych war. mater.							
Źłe	47	14	16	4	17	3	367
Średnie	60	14	10	5	9	3	585
Dobre	74	12	5	2	6	1	283
Udział w prakt. religijnych							
Kilka razy w tygodniu	54	17	12	9	6	3	90
Raz w tygodniu	59	14	11	4	10	2	624
1-2 razy w miesiącu	55	12	14	6	9	4	190
Kilka razy w roku	62	11	12	3	11	2	214
W ogóle nie uczestniczy	69	11	1	2	16	2	116
Poglądy polityczne							
Lewica	70	13	8	2	6	1	347
Centrum	63	13	11	3	10	1	303
Prawica	72	10	9	1	7	2	238
Trudno powiedzieć	38	16	14	8	18	5	346

Tabela 2. Stosunek do integracji wśród ogółu badanych

(%)

	Zwolennicy	Przeciwnicy	Niezdęcydowani	Liczba osób
Ogółem	59	22	18	1234
Płeć				
Mężczyźni	60	24	16	590
Kobiety	59	21	21	644
Wiek				
18-24 lat	71	20	9	191
25-34	60	24	16	223
35-44	59	25	16	223
45-54	63	18	19	245
55-64	55	25	20	149
65 lat i więcej	47	24	30	202
Miejsce zamieszkania				
Wieś	47	28	25	448
Miasto do 20 tys.	60	19	21	168
20-100 tys.	67	24	9	228
101-500 tys.	69	17	14	247
501 tys. i więcej mieszk.	67	16	17	142
Wykształcenie				
Podstawowe	47	25	28	325
Zasadnicze zawodowe	51	29	20	326
Średnie	67	19	13	460
Wyższe	84	10	7	121
Grupa społ.-zaw. pracujący				
Kadra kier., inteligencja	80	11	9	73
Prac. umysł. niż. szczebla	66	19	14	105
Pracownicy fiz.- umysł.	60	26	14	110
Robotnicy wykwalifikowani	64	20	16	100
Robotnicy niewykwalifik.	54	27	19	41
Rolnicy	27	50	23	69
Pracujący na własny rach.	60	22	18	53
Bierni zawodowo				
Renciści	48	27	26	132
Emeryci	52	23	25	230
Uczniowie i studenci	77	16	8	94
Bezrobotni	63	19	18	167
Gospodynie domowe i inni	64	14	23	56
Pracuje w:				
inst. państw., publicznej	62	21	17	196
spółce właścicieli				
prywatnych i państwa	72	14	14	95
sekt. pryw. poza rolnict.	64	25	12	194
prywatnym gosp. rolnym	25	50	24	65
Dochody na jedną osobę				
Do 299 zł	55	23	22	152
300-399	52	19	29	100
400-599	56	29	15	212
600-800	63	23	15	205
Powyżej 800 zł	78	11	11	140
Ocena własnych war. mater.				
Złe	48	27	24	367
Średnie	59	22	19	584
Dobre	73	16	10	283
Udział w prakt. religijnych				
Kilka razy w tygodniu	48	28	24	90
Raz w tygodniu	57	24	19	624
1-2 razy w miesiącu	60	20	20	189
Kilka razy w roku	61	21	18	214
W ogóle nie uczestniczy	75	18	8	116
Poglądy polityczne				
Lewica	73	17	10	347
Centrum	61	23	16	303
Prawica	60	24	16	238
Trudno powiedzieć	43	26	30	345